

3 RUKOuspÄIVÄ AAMUSAARNA 1856

3 RUKOuspÄIVÄ 1856 (aamusaarna)

Jumalan vahva perustus pysyy ja sillä on tämä sinetti: Herra tuntee omansa, ja lakatkoon jokainen vääryydestä, joka Kristuksen nimeä mainitsee. 2. Tim. 2: 19¹ (Votum)

Luetun pyhän tekstimme johdolla meidän tulee Jumalan armon kautta tutkia totisen kristityn oikeata tuntomerkkiä ensiksi hänen uskoonsa nähden, toiseksi hänen elämänsä nähden.

Koska apostoli sanoo, että Jumalan vahva perustus pysyy, ja sillä on tämä sinetti: Herra tuntee omansa, niin on selvä, että maailma ei tunne kristityitä heidän uskostaan eikä elämästään, sillä kristittyjen usko on kätkeyty maailmalta. Ja mitä kristityn elämään tulee, niin meillä on useita todisteita Raamatussa, jotka osoittavat, ettei Vapahtajan oma pyhä elämä kelvannut maailmalle, sillä fariseukset näkivät monta vikaa Vapahtajan elämässä. Ei Johannes Kastajan ankarampi elämäntapa kelvannut, ei Vapahtajan vähemmän ankara elämäntapa kelvannut. Molemmilla heillä oli perkele. Molemmat heistä olivat maailmalle pahennusta herättäviä. Itseään Vapahtajaa pidettiin pettäjänä, ja kaikkia hänen kannattajiaan nimitettiin Nasaretilaisen alhaiseksi eriseuraksi. Kuinka kristittyä, joka todella kuuluu tähän eriseuraan, voitaisiin pitää minään muuna kuin haaveilijana ja villihenkenä? Niin ollen Jumala on se, joka tuntee omansa, koska maailma ei tunne heitä. Uskottomat ovat siinä käsityksessä, että totisen kristillisyyden pitää olla sellainen, mitä maailma haluaa. Mutta silloin se olisi totisesti huono kristillisuus, jos se olisi sellainen, mitä maailma haluaa. Silloin siitä tulisi maailmallinen kristillisuus.

Mutta me näemme Jumalan sanasta, että maailma on kaikkina aikoina vihannut totista kristillisyyttä aina Aabelin ajasta meidän päiviimme asti. Niin ollen ei kenenkään pidä kuvitella, että se kristillisuus, jota maailma kiittää ja ylistää, olisi totinen kristillisuus. Pikemminkin meidän tulee etsiä totista kristillisyyttä niiden seasta, joita maailma kutsuu haaveilijoiksi, kerettiläisiksi ja villihengiksi, sillä maailma ei tunne totisia kristityitä minkään muun nimisenä.

Jos vielä totisten kristittyjen seassa olisi teeskentelijöitä ja kerettiläisiä, ja haaveilijoita ja villihengkiä, joita oli jo apostolien seurakunnissa, niin maailma ei voi tehdä mitään erotusta heidän välillään, vaan maailma pitää kaikkia samanlaisina kutsuen heitä kaikkia kerettiläisiksi, haaveilijoiksi ja villihengiksi, olivatpa he sitten Jerusalemissa tai Wittenbergistä kotoisin. Ja mitä enemmän maailma halveksii, pilkkaa ja vihaa kristityitä, sitä enemmän se paatuu.

Koska maailma ei tunne totisia kristityitä heidän uskostaan, mitä maailma pitää hulluutena, niin meidän täytyy lisätä, että totisen kristillisyyden tuntomerkkeihin kuuluu juuri tämä viha, tämä halveksiminen ja vaino, joka

¹ Laestadiuksen käyttämän ruotsinkielisen Raamatun tekstin suora suomennos.

3 RUKOUPÄIVÄ AAMUSAARNA 1856

on kaikkina aikoina tullut kristittyjen osaksi. Sillä jos joku olisi kokenut kaiken, mitä Jeesuksen vuorisaarnassa on kirjoitettuna totisesta kristillisyydestä, kuten esimerkiksi hengellinen murhe, hengellinen köyhyys, hengellinen hurskaus, vanhurskauden nälkä ja jano, jos näiden joukosta puuttuisi kahdeksas autuus, nimittäin vaino, niin ei sellainen kristillisuus olisi vielä täydellinen kristillisuus.

Jos me nimittäin ryhtyisimme kuvaamaan, mitä totinen kristillisuus on, niin maailma ei käsittäisi siitä enempää kuin mitä juutalaiset saattoivat käsittää Vapahtajan vertauksista. Maailmalta jäisi suu auki hämmästyksestä eikä käsittäisi yhtikäs mitään koko asiasta. Vapahtajan tarkoitus ei ollutkaan se, että maailma käsittäisi, mitä totinen kristillisuus on, sillä Vapahtaja sanoo opetuslapsilleen: Teidän on annettu tietää² Jumalan valtakunnan salaisuus, mutta muille vertausten kautta, vaikka he näkevin silmin näkevät, eivätkä kuitenkaan näe, ja heidän pitää kuulevin korvin kuuleman, mutta ei kuitenkaan ymmärtämän. Niin ollen ainoastaan Jeesuksen opetuslapset voivat tietää jotain siitä, mitä he tuntevat ja kokevat, mutta he eivät voi tietää enempää kuin osaksi, sillä sovinto Jumalan kanssa on se suuri salaisuus, jota enkelitkin halajavat nähdä. Jos asianlaita on nyt sellainen, etteivät enkelitkään käsitä sovinnon salaisuutta, niin ei ole ihmeteltävää, jos suuri apostoli, Paavali, joka kuitenkin oli tuntenut ja kokenut sovinnon voimaa sydämessään, kuitenkin joutui tunnustamaan itsestään: ei niin, että minä olen käsittänyt, mutta minä pyrin siihen, että minä sen käsittäisin.

Ihminen on sangen utelias ja hän tahtoi mielellään käsittää kaiken, mitä hän tuntee. Mutta se ei käy ollenkaan päinsä. Siksi totista kristillisyyttäkään ei voida käsittää eli kuvata sanoin, vaikka siitä onkin puhuttu ja kirjoitettu paljon. Varmaa on, että totinen kristillisuus on ja pysyy salaisuutena maailmalle. Vain Jeesuksen oikeitten opetuslasten, siis kristittyjen, on annettu käsittää Jumalan valtakunnan salaisuus.

Jos me tahtoisimme käsittää ja sanoin kuvata, mitä totinen kristillisuus on, niin me olisimme niin kuin ne, jotka tahtovat kuvata, mitä aito rakkaus on. Sillä jos me sanomme, että aito rakkaus on eläviä tunteita, niin emme pääse puusta pitkään. Kukaan muu kuin se, joka itse on kokenut aidon rakkauden vaikutuksia, ei voi sanoa tunteneensa eli kokeneensa sitä. Mutta kukaan ei voi sanoa, mitä aito rakkaus on. Niin on asianlaita myös kristillisyyteen nähden. Kukaan ei voi sanoa, mitä totinen kristillisuus on. Mutta se joka on kokenut, voi sanoa: Minä olen kokenut, minä olen tuntenut tai minä tunnen. Kristillisuus kuuluu nimittäin sydämeen ja tunteisiin. Se ei kuulu järkeen eikä ymmärrykseen. Ja siksi meidän pitää osoittaa maailmalle vain muutamia ulkonaisia tuntomerkkejä heidän nähtävilleen, niin kuin katumus, parannus, murhe, omantunnonvaiva, mietiskely, hengellinen ilo, mitä kaikkea maailma pitää haaveiluna. Ja juuri siitä syystä se saa maailman vihan osakseen.

² Laestadiuksen ruotsinkielisessä Raamatussa lukee "tietää" siinä missä vanha suomalainen Biblia sanoo "tuta".

3 RUKOUPÄIVÄ AAMUSAARNA 1856

Jos nimittäin maailma pitäisi kaikkea sellaista totisen kristillisyyden tuntomerkkeinä, niin maailman olisi myös pakko uskoa, että jokaisen, joka ei ole kokenut sellaista, pitää olla pakana. Mutta katso, juuri tätä maailma ei voi uskoa, että se kuuluu totiseen kristillisyyteen. Maailma ei välitä kristittyjen surusta eikä murheesta. Maailma ei välitä kristittyjen omantunnonvaivasta eikä sydämen ahdistuksesta. Se ei välitä kristittyjen ilosta eikä surusta. Se ei välitä Lutherin mietiskelystä. Se ei välitä Lutherin kiusauksista eikä ahdistuksista. Se ei välitä Lutherin eikä muiden kristittyjen kärsimyksistä ja kestämistään häväistyksistä, jotka ovat tulleet heidän osakseen kristillisyyden tähden. Maailma katsoo vain kristittyjen elämää. Ja kristittyjen elämässä maailma näkee niin monta vikaa, niin monta järjenvastaisuutta ja niin monta epäjohdonmukaisuutta, ettei se mitenkään voi tunnustaa heitä kristityiksi, joiden elämässä on niin monia syntejä, vikoja ja puutteita. Maailman mielestä kristittyjen pitää olla aivan puhtaita ja synnittämiä niin kuin enkelit.

Mutta kristityt eivät koskaan ole väittäneet olevansa synnittämiä, vaan heillä on vain se usko, että he ovat syyttömiä. Kristityillä on se usko, että heidän syntinsä ovat anteeksiannetut, ja tämä usko on ainoastaan silloin autuaaksitekeväinen, kun he eivät ainoastaan usko, vaan myös tuntevat, että he ovat armoitettuja. Sillä kuollut uskokin on siinä käsityksessä, että synnit ovat anteeksiannetut, mutta koska sellaisella uskolla ei ole mitään elävää tunnetta perusteena vakaumukselleen, niin sellainen usko on vain pääkallossa. Ja sen tähden sellaista uskoa sanotaan kuolleeksi uskoksi, kun sitävastoin elävällä uskolla on perusta sydämessä, ja se koostuu elävistä ja autuaallisista tunteista. Kristitty ei voi uskoa olevansa autuas, jos hän ei ainakin silloin tällöin tunne olevansa autuas. Ja näitä autuaaksitekeviä tunteita nimitetään Pyhän Hengen todistukseksi armontilasta. Mutta kaikesta tästä maailma ei tiedä mitään. Sen tähden maailma katsoo vain kristittyjen elämää, eikä tämä elämä suinkaan ole virheetön ja puutteeton. Mutta niinpä se onkin pääasiassa kokonaan toisenlainen kuin maailman elämä. Sillä rikkaan miehen ja Lasaruksen välillä on mittaamaton kuilu, jonka yli kukaan ei pääse. Usein tapahtuu, että sitä, mikä on todistus Jumalan Hengen välittömästä armovaikutuksesta, maailma pitää hulluutena. Ja miksi maailma katsoo pelkästään kristittyjen elämää? Niin, sen tähden, että maailmalla ei ole mitään muuta autuuden perustusta, kuin omavanhurskaus, joka tekee maailmanihmisten silmät kirikkaiksi näkemään hiukkasen veljensä silmässä, mutta parrua omassa silmässään he eivät huomaa.

Sen vuoksi maailma on saanut tämän maailman jumalalta oikeuden ryypiskellä, kiroilla, pitää kapakkaa, pelata korttia ja lyödä palloa sunnuntaina. Sellainen epäkristillinen elämä ei ole maailmalle mikään synti. Se on niin tavallista ja yleistä. Mutta jos kristitty joutuu vikaan joko heikkoudesta tai pikaistuksissaan, silloin perkeleen enkelit saavat suuren ilon. Nämä pimeyden henget iloitsevat kristityn lankeemuksesta. Eikä kateus voi saada tunteakaan muuta iloa, kuin iloa toisen onnettomuudesta ja lankeemuksesta. Juuri niin kuin kateuden musta henki sai infernaalisen eli helvetillisen ilon, kun hän onnistui viettelemään taivaallisen Isän nuorimman lapsen, niin vielä tänäkin päivänä kaikki perkeleen palvelushenget iloitsevat

3 RUKOuspÄIVÄ AAMUSAARNA 1856

kristityn lankeemuksesta. Tämä ilo ei kuitenkaan voi tehdä heitä autuaaksi iankaikkisuudessa, sillä mitä enemmän niitä on, jotka lankeavat, sitä suuremmaksi tuska tulee pimeyden valtakunnassa, missä langenneittenkin pitää kirotta viettelijöitään, vaikka nämä nauravat omalle onnettomuudelleen. Maailma ei niin ollen voi surra sitä, että kristityt lankeavat, vaan maailma saa ilon kristittyjen lankeemuksesta. Saadaanpa sitten nähdä, kuinka kauan tätä iloa riittää. Ehkä puoli minuuttia, kun sitä vastoin sen tuskan, mitä he kantavat omassa rinnassaan pitää riittämän iankaikkisesti.

Jos me nyt tarkastelemme totista kristillisyyttä kristittyjen uskoon nähden, niin ei mitään muuta tuntomerkkiä voida antaa, kuin se, minkä apostoli on antanut juhlapäivän aamusaarnan tekstissä, että Herra tuntee omansa; sillä maailma ei voi tuntea kristityitä heidän uskostaan. Mutta siitä ei seuraa, etteivät kristitytkään tunne toinen toistaan keskenään. Jumala on antanut kristityille Pyhän Hengen valistuksen, niin että he voivat koetella toinen toisensa uskon, ja totiset kristityt ovat sitäpaitsi saaneet vallan antaa synnit anteeksi. Tätä valtaa kristityillä ei voisi olla, elleivät he tietäisi, missä sieluntilassa ihmisen pitää olla, ennen kuin hän voi vastaanottaa syntien anteeksiantamuksen. Hänen pitää olla samassa sieluntilassa kuin katuva nainen ryöväri ristillä, ja halvaantunut, joka kannettiin Jeesuksen luo, tai niin kuin se katuva nainen, joka kostutti Vapahtajan jalat, eli myös niin kuin opetuslapset Vapahtajan kuoleman jälkeen, joiden piti itkemän ja parkuman. Sellaiseen sieluntilaan ihmisen pitää tulla ennen kuin hän voi vastaanottaa syntien anteeksiantamuksen, sillä se syntien anteeksiantamus, joka julistetaan katumattomalle syntiselle ei vaikuta mitään. Siitä ei seuraa mitään iloa. Ja kun katumaton uskoo, että hänen syntinsä ovat anteeksiannetut, niin hänellä on kuollut usko. Tätä kuollutta uskoa vastaan apostoli Jaakob panee työt, ei sen tähden, että joku hyvillä töillään voi ansaita Jumalan armon ja syntien anteeksiantamuksen, vaan sen tähden, että töiden alkulähde on elävä usko. Ja jos me tahtoisimme nyt mitata kristillisyyttä omanvanhurskauden astemittarilla, niin ei kukaan pelastuisi. Ei ainoastaan maailmalla olisi silloin syy kieltää kaikki kristillisuus sellaisena kuin kristillisuus oli apostolien aikana, vaan myös kaikki ne, jotka nyt etsivät vakavasti sielunsa pelastusta lankeaisivat epätoivoon ja sanoisivat: on aivan mahdotonta tulla autuaaksi niin ilkeällä ja syntisellä sydämellä. Omavanhurskaus näet vaatii puhdasta sydäntä yhtäläisesti kuin Jumalan laki, ennen kuin se sallii katuvaisten tulla Vapahtajan tykö. Niin ankara on omavanhurskaus, ettei se päästä ainoatakaan sielua taivaan valtakuntaan, ellei hänellä ole puhdasta sydäntä.

On tosin totta, että kristityllä on oltava puhdas sydän sen jälkeen kuin Jeesuksen veri on sen puhdistanut, mutta tämä ei tarkoita sitä, että kristityllä olisi synnitön sydän, vaan hengellinen puhdistus on ymmärrettävä siten, että kristityllä on syytön sydän ja syytön omatunto, se on, sydän, joka on puhdistettu synnin velasta ja rangaistuksesta, omatunto, joka ei ole syyllisyyden kuormittama. Juuri tässä kohdassa omavanhurskaus ja järki nousevat kahdelle jalalle vastustaen Lutherin oppia uskosta ilman töitä, ja sanoo: Miten ihminen voi uskoa syntisellä sydämellä? Niin. Juuri siinä on uskon salaisuus, että usko ilman töitä on sekä vanhurskaaksi tekevä että

3 RUKOUSPÄIVÄ AAMUSAARNA 1856

autuaaksi tekevä. Tätä oppia vastaan nousee koko paavikunta ja koko omanvanhurskauden palvelijoitten joukko Luterilaisuudessa, sillä järki ei voi käsittää, kuinka usko yksinään ilman töitä, voi olla vanhurskaaksi- ja autuaaksitekevä, koska sama mies opettaa, että usko ilman töitä on kuollut. Mutta pankaa tarkoin merkille, että apostoli Paavali puhuu elävästä uskosta, kun taas Jaakob sitävastoin puhuu kuolleesta uskosta. Elävä usko on autuaaksitekevä ilman töitä, mutta kuollut usko ei ole autuaaksitekevä töillä eikä ilman töitä. Kuolleen uskon työt tulevat näet sameasta lähteestä, eikä ne ole muuta kuin silmänlumetta, kun taas maailma sitävastoin pitää elävän uskon töitä usein synnillisinä, kuten esimerkiksi Johannes Kastajan nuhdesaarnoja ja Vapahtajan lausumia kovia tuomioita, joita pidettiin merkinä hengellisestä ylpeydestä, samoin kuin Lutherin paavikuntaan kuuluvia kuninkaallisia henkilöitä vastaan tekemien terävien hyökkäysten³ pidettiin olleen perkeleestä lähtöisin.

Mitä nyt on sanottu elävästä uskosta sisältyy lyhyesti päivän tekstiin: Jumalan vahva perustus pysyy ja sillä on tämä sinetti: Herra tuntee omansa, ja mitä on sanottu töistä sisältyy myös lyhyesti päivän tekstiin: jokainen, joka avuksensa huutaa Jeesuksen nimeä lakatkoon vääryydestä. Edellistä kappaletta maailma ei voi käsittää. Jälkimmäisen maailma tahtoo kääntää kristityitä vastaan, vaikka se nyt selvästi viittaa sellaisiin suukristityihin, jotka tunnustavat kristillisyyttä, ja kuitenkin vihaavat kristillisyyttä, koska se vaatii siitä vääryydestä lakkaamista, mitä nyt harjoitetaan keskellä kristikuntaa, kuten juopumus, kiroukset, huoruus, ylpeys, ahneus, kateus, panettelu, hengellinen viha kristityille, kaikenlaiset synnilliset hovit ja ajanvietteet kuten korttipeli ja pallopeti keskellä sapatinpäivää, Jumalan sanan halveksunta, pyhien asioiden pilkka.

Kun me vertaamme totista kristillisyyttä väärään suukristillisyyteen, jota nyt nähdään kaikkialla maailmassa, niin meidän pitää surkutella kristikunnan viheliäistä tilaa. Meidän pitää Daavidin kanssa valittaa: Auta Herra, pyhät ovat harvat. Niin, harvat he ovat, joilla on tai jotka osoittavat mitään vakavaa murhetta sielunsa autuudesta. Useimmat pilkkaavat Jumalaa jumalattomalla ja pahennusta herättävällä elämällään. Ja harvat ovat ne, jotka vielä etsivät Herraa. Ellei heidän kohdallaan, jotka ovat Kristukseen kastetut, tapahdu mitään parannusta, niin minä pelkään, että he saavat tehdä katumusta ja parannusta iankaikkisuudessa. Amen.

³ Alkuperäinen, ruotsinkielinen / Pekka Raittilan arkisto / Oulun maakunta-arkisto.

³ ruots. ovett.